

IN MEMORIAM

Ahemet Grebo
1985 - 2008

Ove godine obilježava se dvadeset i tri godine od smrti profesora Ahmeta Grebe, čovjeka koji se sa pravom može smatrati najzaslužnijim za razvoj Muzeja grada Sarajeva, gotovo svih njegovih depandansa i zbirki.

Profesor Grebo rođen je u Ljubinju 1905. godine gdje je završio osnovnu školu. Šerijatsku gimnaziju završava u Sarajevu a Filozofski fakultet, odsjek Jugoslovenska književnost i srpskohrvatski jezik, u Beogradu. Samo par godina nakon diplomiranja, profesor Grebo je radio van granica BiH, nekoliko godina u Mostaru, a zatim u Sarajevu. Prvo kao profesor u Prvoj i Drugoj gimnaziji, da bi na mjesto direktora Muzeja grada Sarajeva došao 1951. godine. Dakle, samo tri godine nakon osnivanja ove ustanove čije se sjedište prvo nalazilo u zgradi Vijećnice i čiji je prvi upravnik bio profesor Vojislav Bogičević.

Nakon nepune dvije godine Muzej Grada je dobio prostor Šerijatske sudačke škole, skupa sa Arhivom Grada, ali tek 1966. godine ovaj prostor je mogao maksimalno iskoristiti za svoje potrebe. Naime, tada je Arhiv Grada izašao iz zajedničkih prostorija čime se otvorila mogućnost adekvatnog muzeološkog opremanja. Prije par godina dobili smo pismo iz Splita, od gospodina Mirjana Baldazara koji je tih godina bio angažovan na postavljanju tadašnje izložbe i koji je potvrdio izuzetnu atmosferu saradnje, naročito profesionalne i ljudske kvalitete kao tadašnjeg direktora. Izgleda da je ta crta prevladavala kod profesora Grebe jer je ističu svi njegovi bivši saradnici, kao i učenici. Spremnost da pomogne drugima se dobrim vraćala pa je profesor Grebo otvarao vrata koja su za druge bila zatvorena. Tako je uspio u relativno kratkom roku, pored stalne postavke otvoriti: „Svrzinu kuću“, 1952. godine; „Despića kuću“, 1953. godine. Iste godine je otvoren i Muzej „Mlada Bosna“, danas Muzej „Sarajevo 1878-1918“. I na kraju, 1966. godine, obilježavajući 400 godina od dolaska Jevreja na teritorij BiH, otvoren je Muzej Jevreja BiH u najstarijoj sinagogi u današnjoj državi. Pored nabrojanih objekata, koji su i danas u funkciji, u okviru Muzeja grada Sarajeva nalazila se i rodna kuća Gavrila Principa, soba Danila Ilića te Kazaski dućan u istoimenoj ulici.

Već u prvoj godini osnivanja, Muzej je ustrojio pet zbirki (arheološku, etnološku, umjetničku, istorijsku i zbirku pomoćnih predmeta). Većinom su dobijeni predmeti bili poklon Republičke i Gradske uprave, te pojedinačni prilozi ljudi koji su ovu ustanovu smatrali opštim dobrom našeg Grada. Materijal sa kojim se raspolagalo bio je skroman ali dovoljan da se otpočne sa radom. Vremenom je brojčano rasla biblioteka i fototeka a naročito etnološka i istorijska zbirka. U vremenu između 1950. i 1960. godine formirane su još tri zbirke: orijentalna, NOB, zbirka književnosti koja je ubrzo prešla u posjed novoformiranog Muzeja književnosti. Još jedna zbirka „ulazi“ u Muzej grada Sarajeva. Naime, 1961. godine Stjepan Mezo je cjelokupnu svoju zbirku predao ovom Muzeju.

Paralelno sa otvaranjem stalnih muzejskih postavki Muzej Grada je radio i privremene, tematske izložbe (Akvareli starog Sarajeva, Karikature Sime Draškovića) te se uključivao i u rad na arheološkim iskopavanjima antičke Ilidže, a vršio je i nadzor na zaštiti spomenika kulture (dok taj posao nije preuzeo Zavod za zaštitu kulturno istorijskog naslijeđa).

Značajan je i njegov rad na izdavačkoj djelatnosti Muzeja: „Sarajevo od najstarijih vremena do danas“, 1954; „Sarajevo pod austrougarskom upravom“, 1960; „Mlada Bosna i Sarajevski atentat“, 1964; „Bibliografija štampanih radova o Sarajevu“, 1964;

„Sarajevo u svijetlu bibliografskih podataka“, 1964; „Popis uzajamnog jamčenja stanovništva u Sarajevu“, 1970. Ovim se ne završava izdavačka djelatnost Muzeja. Profesor Grebo pokreće izdavanje „Priloga za proučavanje istorije Sarajeva“, čiji prvi broj izlazi 1963. godine a nakon njega još tri broja koja se bave sličnom tematikom. Posljednji broj Priloga je izašao 1974. godine. Nakon ove godine, nažalost, zamire izdavačka djelatnost Muzeja sve do 1989. godine kada se povodom obilježavanja četrdesetogodišnjice osnivanja ove ustanove štampa istoimena knjiga. Naredno izdanje je Monografija Svrzine kuće, izdata 2001.

Zasluga direktora Grebe je i uspostavljanje kontinuirane saradnje sa srodnim institucijama iz Zagreba i Beograda, čije su tematske izložbe stizale u Sarajevo a razmjenom, iz Sarajeva, u ove gradove.

Poseban značaj je pridavao razvoju pedagoške službe Muzeja i mnogobrojne istaknute goste je lično vodio kroz sve depandanse o čemu svjedoče brojne fotografije iz tog vremena.

Profesor Grebo je došao u Muzej u trenutku kada nije bilo riješeno pitanje smještaja ove institucije, kada nije bilo dovoljno stručnjaka za rad u njoj i kada je, gotovo od početka, trebalo isplanirati sveukupni rad u Muzeju. Sva je ova pitanja sa uspjehom rješavao. Rezultati koji su postizani pod njegovim rukovodstvom nisu ostali nezapaženi u javnosti. Za svoj rad je nagrađen Šestoaprilskom nagradom grada Sarajeva. Ipak, najveća nagrada i potvrda uspješnosti rada, bila je iskrena tuga kolektiva Muzeja prilikom odlaska u penziju čovjeka čiji su se pozitivni rezultati rada još dugo, dugo osjećali.

Dodig Karaman Žanka